

Psalm 112

Psalm 104: 19-30

Mattheus 6: 25-34

"Aanziet de vogelen des Hemels..." ①

Broeder en Zuster in de Heer,

Het Schriftgedeelte van vandaag, en met deze overigens de gehele Bergrede, stelt de mens met al zijn onmacht en onkunnen en bezorgdheid tegenover een God die wijs, groot, en machtig is.

Het stukje is goed bekend, en het spreekt over aardse zorgen.

Als wij het lezen kan een verdrietig gevoel ons overvallen, - En toch zullen wij het mooi vinden. 't Is alsof alle schoonheid, alle liefelijkheid van Galilea opengelegd en ten toon gespreid wordt:

"Aanziet de vogelen des hemels..."

"Aanziet de leliën des velds..." Prachtig.

"Maar in de 21^e eeuw onbruikbaar geworden" ... denken wij ...

"Zo eenvoudig, zo argeloos, zo ongecompliceerd kunnen wij toch niet meer spreken denken wij

"Is dat Jezus, de Kenner van ons leven en ons hart?" "Aanziet de vogelen des hemels". Maar als wij de vogelen des hemels aanzien, of de leliën des velds, dan denk ik dat wij ons daarover juist bezorgd zouden maken.

→ Wij denken aan strandvogels die strande sterven in de olie, die geloofd uit een tanker, aanspoelt aan onze stranden.

→ En als wij de leliën des velds aanzien,

dan denken wij aan zure regen die veel van onze plantengroei vereist of doet uitsterven.

→ En Jesus heeft het over de "heerlijkheid van Salomo", en wij denken aan al die Salomo's van vandaag, die op uiterst onwijze manier hun rijkdom beheren en uitbreiden, en zo de schepping "opsouperen".

Wat wordt er van de schepping?

Mensenuverstand en mensenhanden zijn het gaan vormgeven en begeleiden. ^{ongewild} denk ik aan die uitspraak: "Wat is machtiger dan 's mensen verstand?" antwoord: "s mensen onverstand" dat is cru. De mens heeft de schepping in handen ^{gekregen} genomen, en gaat creëren, en gaat "in cultuur plaatsen".

* En toch, broeder en zuster; laten wij nu even dat chagrijnig denken achterwege.

De natuur, de schepping, is in de Bijbel een gelijkenis van het koninkrijk der hemelen. We zien duidelijk hoe de Heer Jezus de geheimnissen van het koninkrijk toelicht door te wijzen op de natuur. De dingen lijken goed vergelijkbaar in hun "bloop".

Vaste ordeningen, die in de natuur gelden, zijn als een waarborg, dat het met het hemelse koninkrijk in orde komt. Ook al zijn de natuur en de schepping bij de mens niet in goede handen....

Zo kan een mens, die discipel van Christus geworden is, **meed vatten, als hij om zich heen ziet in de natuur.**

De zon gaat toch weer op!

De lente: die komt er toch maar weer aan!

"Wat dreigt gekelderd te worden, wordt niet gekelderd" kunnen wij tegen elkaar zeggen. **En zo zal Gods toekomst niet falen.**

Broeder en zuster, God heeft ons een prachtige natuur geschenken, ^{onder andere} mede om ons naar Zijn koninkrijk te brengen.

En precies daar **wringt** nu iets: **Ervaren** wij de natuur nog wel? **Kunnen** wij nog de **leidraad** erin zien?

De mens leeft "bijgestuurd", ja soms moeten wij zeggen: "kapotgemaakt". En de mens is een gevallen schepping (Daarover heeft hij zelf beslist!) En het is een gevallen schepping die nog steeds verder valt.

- Wij begrijpen het, ^{leken} als wij op het strand op een morgen plotseling honderden of duizenden **dode vissen** zien aanspoelen.
 - En wij begrijpen het, ^{leken} als wij een paar weken geleden een TV-uitzending zagen: 20 jaar na Tsjernobyl. - En de gevolgen.
 - En wij begrijpen het ook, ^{leken} als wij een **vogel** onder de **stookolie** ^{synoniem} gezien hebben: Een prachtstukje natuur, maar met een **dodelijk laagje** ^{van de mens} "cultuur" eroverheen.
- "Is dat nog schepping" vragen wij.
 Wij worden stil ervan
 Wij vragen ons af: "waar zijn wij mee bezig?"

X
Verwaarloosd

Ja, er zit schepping onder. Maar komt op die manier niet de hele schepping "eronder" te zitten? Precies een "grauwsluier" die over de schepping is, weet u. (Daar heb ik vroeger nog over verteld.)

Wij zijn daar niet echt gerust op, en daardoor lijkt Jezus zo ver van ons af te staan. Hij voert de schepping juist wel aan als geruststelling.

Voelt u de kortsluiting?

→ Zo kon het in Galilea en in Jericho: het was een prachtige streek.

→ Zo kon het in de dagen van Salomo: deze kon schuldeloos en onbezorgd van zijn heerlijkheden genieten en uit de natuur

halen wat hij maar wilde.

→ Maar of het nu nog zo kan? Nu zijn er honderdduizenden Salomo's en half-Salomo's. Nu gaan wij te gronde door al hun heerlijkheid; d.w.z. door al onze heerlijkheid.

Broeder en zuster, ik meen dat Jezus met deze woorden hier een dubbele les wil geven: Eerst de les van de prachtige natuur en de parallellgang met het koninkrijk. En dan de les naar ons toe, waar Jezus onze materialistische mentaliteit over de hekel haalt.

Jezus hekelte de mentaliteit van de 20^e en de 21^e eeuw als "het zoeken der heidenen".

Inderdaad, zijn wij niet „heidens“ in onze manier van leven? En nu willen wij het niet hebben over de broeder of zuster met in zijn of haar levensstijl een aantal onchristelijke gewoontes. Wel willen wij het hebben over de manier waarop de christenbroeder zich houdt tegenover zijn omgeving. Het gaat over het beheren van de hem geschenken schepping.

„Na ons de zonduloed“, en zo hebben wij de schepping „opgesoupeerd“ of als wegwerpmateriaal behandeld.

Is het daar niet fout gegaan? En zo ja, laten wij daar eens goed aandacht voor hebben.

→ Er is vandaag een milieu-ijer die zegt: - morgen moeten wij nog kunnen eten en drinken, morgen moeten wij nog kunnen auto-rijden, morgen moeten wij ons nog behoorlijk kunnen kleden... Een zich bezorgd maken voor morgen... zoals Jezus hier zegt... „Niet vandaag alles opmaken, zodat er morgen nog wat is... Dat lijkt verstandig. Maar het is ook materialistisch.“

→ Maar dan is er nog een ander soort materialisme, dat zegt: „vandaag moet ik het hebben, want morgen is er niets meer.“ Niet aan morgen denken, en verknoeien wij dan vandaag de bronnen die er zijn: tot daar nog aan toe.

Geliefde broeder en zuster, dat zijn twee soorten materialisme ^{welke} dat Jezus hier noemt: "het zoeken der heidenen".

Gok de activiteiten van de "Club van Rome" zou Jezus noemen: "het zoeken der heidenen". Moeten wij, Christenen, daar argeloos achteraan lopen? Ik denk het niet.

[In en door Christus hebben wij een ander uitgangspunt om over die dingen te oordelen. Natuurlijk zullen wij niet zomaar een bak natte uitrijden. Natuurlijk zullen wij niet onze moestuin met het zwaarste gif besproeien. Maar als er omwille van Gods kinderen eens tweehonderd km ver gereden moet worden, dan doen wij dat maar.

Weet u, broeder en zuster: achter al dat overwegen, en achter al die lidenkingen zit er maar één vraag die wij ons moeten stellen: "Waar kiezen wij voor?" Kiezen wij voor de "eindeloze heep" in Jezus Christus, of kiezen wij voor een "hopeloos einde" en gaan wij mee in de gedachtenstroom van de werelt.

[Als wij voor dat eerste kiezen, dan laten wij Hem bepalen en ingeven wat ons te doen staat.

"Zuinig met energie" is de boodschap van velen. En het maakt indruk op ons.

Maar denk eens na: als het motief daarvan alleen is, dat we anders morgen niet meer leven kunnen, ~~dat~~ wat is

energie dan anders dan onze afgod?
En zeggen we dus: "zuinig met onze afgod".

Gemeente, dat is niet de bedoeling van de Schrift. - Wijsheid is hier geboden. - En de kritiek van Jezus gaat een heel andere kant op, en heel wat verder. Jezus brengt een heel andere "levensvulling".

Het materialisme is in onze dagen heel sterk. Wij kunnen niet zomaar "neen" ertegen zeggen om er van af te zijn. Er moet iets anders, een heel krachtige levensvulling voor in de plaats komen.

X
en bezorgd

Anders blijft dat materialisme levend. Eerst misschien nog "nadenkend" over de toekomst, maar het is zo sterk dat het vanzelf "dom" en "plat" wordt. Zoals je inderdaad veel mensen met milieu-bezorgdheid ziet beginnen; (zo van: "zuinig, zuinig, niet allemaal dat consumeren, en de rest...") en eindigen met milieu-verkwisting (zo van: "als het dan toch op moet, dan zal ik zorgen dat ik mijn deel krijg").

Broeder en zuster, tegen die twee vormen van materialisme zegt Jezus "neen", en ^{als Hij ons waarschuwt} in Zijn waarschuwingen heeft hij één ding voor ogen: het koninkrijk. En het koninkrijk dat is: Gods genadevol ingrijpen in de

zijn geschiedenis en in de wereld, die anders zijn ondergang tegemoet gaat.

God heeft ingegrepen. En die omkering is zich beginnen te voltrekken toen Hij zijn Eengeboren Zoon in de wereld stuurde: Als ^{apostelen} klarenstoten gaan

de zaligsprekingen de wereld in:

- Zalig de armen van geest, want hunner is het koninkrijk der hemelen.
- Zalig die treuren, want zij zullen vertroost worden.
- Zalig de zachtmoedigen, want zij zullen de aarde beërven.
- Zalig die honger en dorsten naar gerechtigheid, want zij zullen verzadigd worden.
- Zalig de barmhartigen.
- Zalig de vredestiters.

Gemeente, dat is het koninkrijk; dat zijn de genade beloften!

En na de zaligsprekingen is Jezus verder gegaan met het verlossende woord van de wet:

- Verzoent u met uw broeder...
- Weest vriendelijk jegens uw tegenpartij...
- Indien uw rechteroog u verleidt, ruk het uit!...
- Uw ja zij ja en uw neen neen...
- Ik zeg u de boze niet te weerstaan...
- Hebt uw vijanden lief...

Gemeente, dat is gerechtigheid zoals God het voor het menselijk leven bedoelt.

En dan leren wij in onze tekst: „Zoek eerst Zijn koninkrijk en Zijn gerechtigheid“. Dat wil zeggen: Zet vóór alles uw hart op Gods koninkrijk. Zet uw hart op de doorbraak van Gods genaderijk in Christus, en verwacht alles uit die richting. En het leven dat daarbij past: leeft dat! Daarvoor hebt u een leven nodig dat vrijgemaakt is door Jezus Christus.

Er is maar één weg om aan de „greep“ van het zoeken der heidenen te ontkomen, en dat is de weg van het Onze Vader. De tekst die wij vandaag voor ons hebben is gelijklopend als het Onze Vader. Ook psalm 144 heeft die structuur:

Uw naam worde geheiligd
 Uw koninkrijk kome
 Uw wil geschiede.

Daarin ligt het levensdoel van Gods kinderen vast: Eerst het koninkrijk Gods. En daarna, ondergeschikt daaraan, komen onze levensbehoeften ter sprake: „Geef ons heden ons dagelijks brood“. Eten, drinken, maar ook onderdak en kleding... In dat tweede is het levensdoel niet gesteld; het wordt ons daarenboven geschonken. Laat ons even denken aan de ervaring die Paulus doorgeeft: Paulus schrijft: „Ik weet wat overvloed is en wat gebrek is. Ik vermag alle dingen door Hem die mij kracht geeft.“

X
in onze omgeving
en in de wereld
rondom ons

Het Koninkrijk, de gerechtigheid van
God: is dat onze zorg? Is dat onze
hartstocht? Broeder en zuster, wij
voelen en ervaren ^{steeds duidelijker:}
"zo gaat het niet"... Er zijn tegenbarsten
aan het werk...

En Maar: dienaangaande mogen wij best
bezorgd zijn. Laat dat uw energie
verslinden, en rijdt daar maar eens een
tank extra voor leeg.

Maar... doe dat niet lichtvaardig; doe
dat ernstig. Gods beloften, aan ons
persoonlijk gedaan, worden werkelijkheid
in ons leven. Wie met dat doel voor ogen
matig leeft, hoe de economische toestand
van het land er ook uitziet, zal merken dat
God zorgt, tot het laatste toe. Met de
schepping, ook al ziet deze er nu minder
bemoedigend uit.

De natuur blijft de voorraadschuur van
God. Van daaruit blijft Hij voor ons
zorgen.

Denkt aan het dagboek van Anne Frank
In het adterhuis, waar ze met haar
familie ondergedoken was, was er slechts
één dakvenster waar ze ongekinderd
konnen door kijken. Zij ziet een
meeuw voorbij vliegen. <sup>← een stuk vrijheid,
een stuk natuur,
een stuk levenskracht!</sup>
En wat dat bij haar losmaakt!
En welke bemoediging ze daar uit put!

Dat kan best ook gebeuren als wij
 maar een bloem uit de serre kijken
 (Gedachte was ik in de diergarden
 van Roubaix) **Prachtig!**

Dat zijn dan wel geen "bloemen des
 velds" meer. Maar toch: **God steekt
 daar, in die mensengekweekte bloemen
 overvloed van levenskracht!**

En daarmee bemoedigt Hij ons!

En daarmee troost Hij ons!

En daarmee verzorgt Hij ons!

**Als wij Zijn koninkrijk zoeken, als wij
 Zijn gerechtigheid zoeken, dan schenkt
 Hij ons voedsel, en kleding, en al het
 overige, zelfs met een natuur waar wij
 helemaal niet zorgvuldig^{mee} omgesprongen
 hebben. Totdat het koninkrijk helemaal
 doorbreekt, en de schepping liefelijk
 hersteld wordt.**

Amen